

MECMUA

ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER DERGİSİ

Mecmua Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi [International Journal Of Social Sciences]

Uluslararası Hakemli E-Dergi/ Referee International E-Journal

Yıl: 6, Sayı: 11, ISSN:2587-1811 Yayımlanma Tarihi: 30.03.2021

**Tarih Eğitimi İle İlgili Yapılmış Tezlerin
İncelenmesi**

**Investigating the Theses on the Field of
History Education**

Arş. Gör. Dr. Davut ADLIĞ

Dicle Üniversitesi, Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi, Tarih Eğitimi Anabilim Dalı, Diyarbakır,
Türkiye. davut.adlig@gmail.com

Makale Bilgisi / Article Information

Makale Türü: Araştırma Makalesi

DOI: mecmua. 810048

Yükleme Tarihi: 13.10.2020

Kabul Tarihi: 20.11.2020

Yayımlanma Tarihi: 30.03.2021

Sayı: 11

Sayfa: 329-348

Article Information: Research Article

DOI: mecmua. 810048

Received Date: 13.10.2020

Accepted Date: 20.11.2020

Date Published: 30.03.2021

Volume: 11

Sayfa: 329-348

Atıf / Citation

ADLIĞ, D. (2021). Tarih Eğitimi İle İlgili Yapılmış Tezlerin İncelenmesi. *MECMUA - Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi* ISSN: 2587-1811 Yıl: 6, Sayı: 11, Sayfa: 329-348

ADLIĞ, D. (2021). Investigating the Theses on the Field of History Education. *MECMUA - International Journal Of Social Sciences* ISSN: 2587-1811 Year: 6, Volume: 11, Page: 329-348

MECMUA

Arş. Gör. Dr. Davut ADLIĞ

Tarih Eğitimi İle İlgili Yapılmış Tezlerin İncelenmesi

Investigating the Theses on the Field of History Education

ÖZ

Bu çalışmada ülkemizdeki üniversitelerde tarih eğitimi alanında hazırlanmış tezlerin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Bir alanda yazılmış tezlerin çeşitli eğilimlerin ortaya konulması alanyazına ilişkin büyük resmi görme ve bütüncül bir değerlendirme yapma bakımından önemlidir. Böylece ilgili alanyazın birikimi gelişip ilerleyecektir. Bu amaç doğrultusunda bu araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması kullanılmıştır. Araştırma kapsamındaki veriler doküman inceleme yöntemiyle elde edilmiştir. Bu kapsamda YÖK tez sistemindeki tezler doküman olarak incelenmiştir. İlgili arama motoruna “Tarih Eğitimi ve Tarih Öğretimi” anahtar kelimeleriyle tarama işlemi yapılmıştır. Tarama sonucunda, 1991-2018 yılları arasında tarih eğitimi ve öğretimi konu alan 105 adet yüksek lisans, 27 adet doktora olmak üzere toplam 132 teze ulaşılmıştır. Araştırma verileri araştırmacı tarafından hazırlanan “tez inceleme formu” kullanılarak sistematik hale getirilmiştir. Elde edilen veriler; yüzde, frekans analizi ve içerik analizi tekniğiyle çözümlenmiştir. Araştırma sonucunda tarih eğitimi ve öğretimi alanında yapılmış tezlerin genel profiline, tezlerin türüne, yılına, yazıldığı dile, hazırlandığı üniversiteye, erişilebilirlik durumuna ve temalarına ilişkin çeşitli sonuçlara ulaşılmıştır. Genel olarak tarih eğitimi ve öğretimi kapsamında hazırlanmış tezlerin “Yöntem-bilimsel çalışmalar”, “Konu inceleme”, “Yabancı ülkelerde tarih öğretimi” ve “Tarih öğretimi tarihçesi” gibi konuları içerdiği saptanmıştır. Araştırma sonuçlarının ilgili alanyazındaki bilgi birikimini bütüncül bir bakış açısıyla değerlendirme fırsatı sunarak yeni araştırma alanlarına yön vermesi beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Tarih Eğitimi, Tarih Öğretimi, Alanyazın İncelemesi.

ABSTRACT

In this study, it is aimed to examine the theses prepared in the field of history education in our country in terms of various variables. The investigation of the various tendencies of the theses written in a field is important to see the big picture of the literature and to make a holistic assessment. Thus, the accumulation of related literature will develop and progress. In this research, case study from qualitative research methods was used. The data included in the study were obtained by document analysis. In this context, the theses in Council of Higher Education's thesis system are examined as a document. The terms of “History Education” and “History Teaching” were used as keywords in the search engine. As a result of the screening, a total of 132 theses which were on the subject of history education and training were reached. Among them 105 are master theses and 27 of them are PhD between 1991-2018 years. Research data were systematized by using a form prepared by the researcher. The data were analyzed by using percentage, frequency analysis and content analysis. As a result of the research, the general profile of the theses in the field of history education and training, the type of the theses, the year, the language, the university where it was prepared, the accessibility status and themes were reached. In general, it is determined that the theses prepared in the scope of history education and training include subjects such as “Methodology studies” “Subject-based analysis”, “History training foreign countries” and “History training history”. It is expected that the results of the research will guide the new research areas by providing the opportunity to evaluate the knowledge in the relevant literature from a holistic perspective.

Keywords: History Education, History Training, Literature Review.

1. Giriş

Tarih eğitimi ve öğretimi alanında hazırlanmış tezler bu alanda yapılan ve yapılması planlanan araştırmalara kaynaklık etme bakımından oldukça önemli görülmektedir. Bu konudaki alanyazın çalışmaları ilgili alanda var olan bilgi birikimini ortaya koymayı hedefler. Aynı zamanda yeni yapılacak araştırmalara yol göstermesi bakımından da kılavuzluk eder.

Alanyazın inceleme çalışmaları olarak bilinen bu tür incelemeler alanda araştırılan konuların derinliği, çeşitliği, araştırma yaygınlığı, yeni konu alanları; araştırmalarda kullanılan yöntem ve teknikler, alanyazındaki hakim paradigma ve bunun tarihsel süreçte geçirdiği değişim dönüşüm vs. gibi hususlar üzerine kapsamlı inceleme ve bütüncül değerlendirme sunar (Cüçük, 2017: 2).

Dünyada olduğu gibi ülkemizde de tarih eğitimi konusunda son yıllarda araştırmalarda bir artış görülmektedir. Tarih eğitiminin Türkiye'deki durumunu konu edinen yayınlar ile tarih eğitimi uluslararası düzeyde ele alan çalışmalar kıyaslandığında, ülke olarak henüz işin çok başlarında olduğumuz söylenebilir (Aslan, 2005: 106).

Tarih eğitimi alanında değişim süreci kolay değildir. Köklü değişimler uzun yıllar almaktadır ve toplumdaki birçok farklı kesimin ortak çabasını gerektirmektedir. Bizimle benzer sorunları yaşamış ülkelerin ortak tecrübelerinden de yararlanarak eğitimle ilgili her kesimin bu alanda yapacağı katkılar ülkemizde tarih eğitiminin niteliklerinin daha tatmin edici düzeye gelmesine yardımcı olacaktır (Aktekin, 2009: 41). Tarih öğretiminde doğru bilinç oluşturma görevi yerine getirilmeye çalışılırken, çeşitli problemlerle karşı karşıya kalınmaktadır. Ders saatlerinin kısıtlı olması, eğitimde kullanılan yöntemlerin klasik olması, teknolojinin sınıflara yansıtılmaması, ders kitaplarının dünya ölçütlerine uymaması, ezber ve öğretmenden kaynaklanan problemler bunlardan sadece bazılarıdır. Problemlerin çözümünde kullanılabilir; aktif öğretim yöntemleri, yerel tarih çalışmaları, sözlü tarih uygulamaları, müzeler ve teknolojik araçlar tarih öğretimini zevkli kılabilirler unsurlardan birkaçıdır (Yıldız, 2003: 182). Tarih eğitiminin sorunlarını inceleyen araştırmalarında Bal, (2011) tarih eğitiminin sorunlarını dört başlık altında ele almıştır; müfredat ile ilgili sorunlar, yöntem ve teknikle ilgili sorunlar, tarih biliminin doğası ve dersin imajı ile ilgili sorunlar, genel eğitim sisteminden kaynaklanan sorunlar. Tarih eğitiminin sorunlarına tarih öğretmeni ve öğretmen adaylarının yaklaşımları değerlendirilmiştir (Bal, 2011).

Alanyazın inceleme çalışmalarında, alanla ilgili o ana dek oluşturulan eserlerin önemli bir kısmını içine alarak alanyazının genel vaziyetini belirlemek ve genel değerlendirmelerde bulunmak hedeflenir. Dolayısıyla bu tür araştırmalar ilgili alanyazının bir nevi tanıtımını yapma görevini üstlenmiştir. Alanyazındaki araştırmaların eksik kalan ve/veya değerli bulunan yönlerini, karşılaştırmalı olarak analiz ve değerlendirmeye tabii tutması bakımından da oldukça önemlidir (Cüçük, 2017: 3).

Tarih eğitimi ve öğretimi alanında yapılmış tezler bu alana bir bilgi birikimi sağlamışlardır. Dolayısıyla bu bilgi birikiminin incelenip, çeşitli şekillerde kategorize edilmesi ve sistematik hale getirilmesi ilgili alanyazına katkı sunacağı ümit edilmektedir.

2. Yöntem

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması kullanılmıştır. Nitel araştırma, algı ve olayları doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya koymak amacıyla yapılan ve gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı araştırma türü olarak tanımlanabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2013: 45). Nitel araştırma modeli karmaşık durumları ortaya koymaya yönelik güçlü bir potansiyelle birlikte zengin ve bütüncül bir içerik sunmaktadır (Miles ve Huberman, 2016: 10). Bu bakımdan bu araştırmada da tarih eğitimi alanında yapılmış tezlerin incelenmesi için, doküman inceleme yöntemi kullanılmıştır. Doküman inceleme, araştırılması hedeflenen olgu ve olaylar hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini içermektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Bu bağlamda bu araştırmada tarih eğitimi alanındaki tezlerinin bütüncül değerlendirmesini araştırabilmek için YÖK Ulusal Tez Merkezi'nde ulaşılabilir nitelikteki tarih eğitimi ve öğretimi konulu tezler, birer doküman olarak incelemeye alınmıştır.

2.2. Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırma çerçevesinde Türkiye Cumhuriyeti Yükseköğretim Kurulu Yayın ve Dokümantasyon Dairesi Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi Tez Otomasyon Sistemi'ndeki tez çalışmaları belge olarak tetkik edilmiştir. Sistemde "Tarih Eğitimi ve Tarih Öğretimi" anahtar kelimeleriyle tarama işlemi yapıldığında, 1991-2018 yılları arasında tarih eğitimini konu alan 34 adet yüksek lisans 9 adet doktora olmak üzere toplam 43 teze ulaşılmıştır. Yine tarih öğretimini konu alan 71 adet yüksek lisans, 18 adet doktora olmak üzere toplam 89 teze ulaşılmıştır. Buna göre araştırma konusunda hazırlanmış 105 adet yüksek lisans ve 27 adet doktora olmak üzere toplam 132 teze ulaşılmıştır. Elde edilen veriler; yüzde, frekans analizi ve içerik analizi tekniğiyle çözümlenmiştir. Araştırma kapsamında ulaşılan tezlerin türü, yılı, yazıldığı dil, hazırlandığı üniversite ve erişilebilirlik durumunun frekans ve yüzde hesaplamaları yapılmıştır.

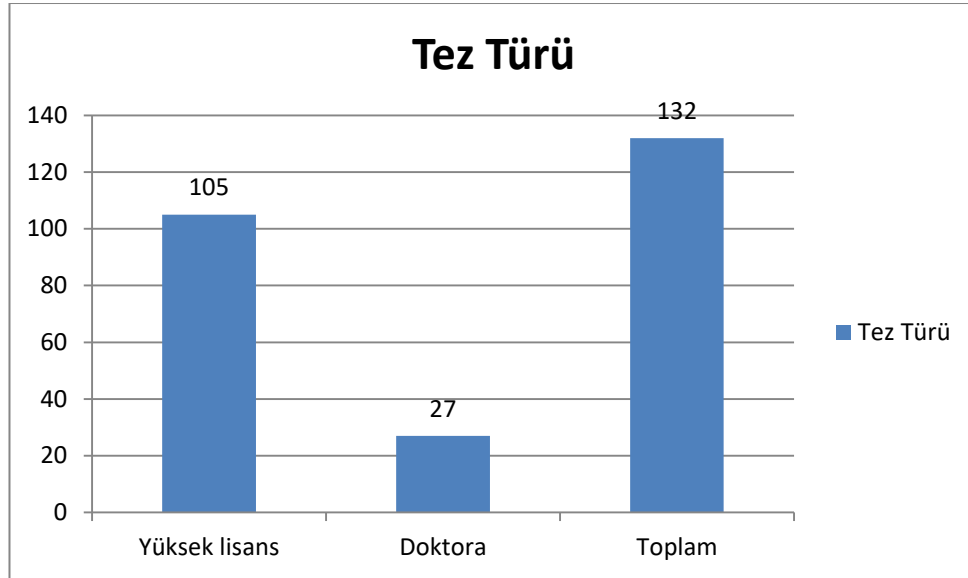
Tezlerin tematik incelenmesinde ise sadece doktora tezleri araştırma kapsamına alınarak araştırma sınırlandırılmıştır. Bu anlamda toplam 27 doktora tezinin içeriği tematik incelemeye tabi tutulmuştur. Araştırma verileri araştırmacı tarafından hazırlanan "tez inceleme formu" kullanılarak sistematik hale getirilmiştir.

3. Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde, Türkiye'de tarih eğitimi alanında yapılmış, YÖK Ulusal tez merkezinde ulaşılabilir nitelikteki 132 tez üzerine gerçekleştirilen analiz çalışmaları sonucunda ortaya çıkan bulgular sunulmuştur. Bununla birlikte, bulguların sunumunda gerekli görülen yerlerde ayrıntılı açıklamalar yapılmış ve bulguların, eğitim tarihi alanyazını açısından ifade ettiği anlam çerçevesinde yorum ve değerlendirmelerde bulunulmuştur.

3.1. Tezlerin Türlerine Göre Dağılımı

Tarih eğitimi alanındaki toplamda 132 tezin türüne göre nasıl bir dağılım gösterdiği incelenmiştir. Tezlerin türlerine göre dağılımına ilişkin bulgular, aşağıda yer alan Grafik 1'de sunulmuştur.

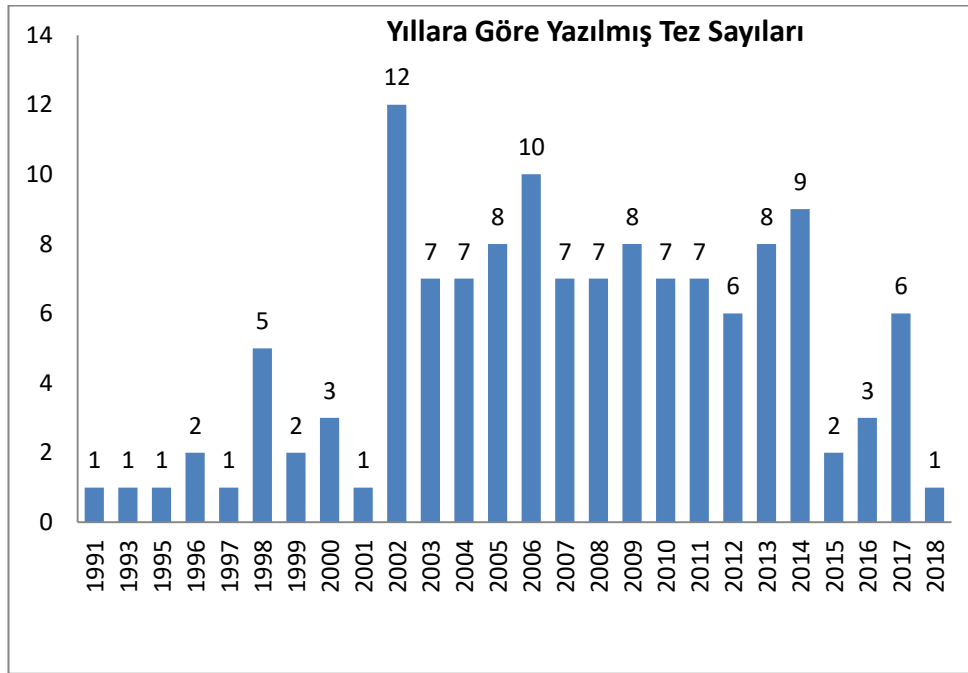
Grafik 1. Tezlerin Türlerine Göre Dağılımı

Grafik 1’de görüldüğü gibi toplam 132 tezin 105 adedi yüksek lisans düzeyinde hazırlanmışken 27 adedi ise doktora düzeyinde hazırlanmıştır.

3.2. Tezlerinin Yıllara Göre Dağılımı

Tarih eğitimi alanındaki toplamda 132 tezin, yapıldığı yıllara göre nasıl bir dağılım gösterdiği incelenmiştir. Tezlerin yıllara göre dağılımına ilişkin bulgular, aşağıda yer alan Grafik 2’de sunulmuştur.

Grafik 2. Tezlerinin Yıllara Göre Dağılımı

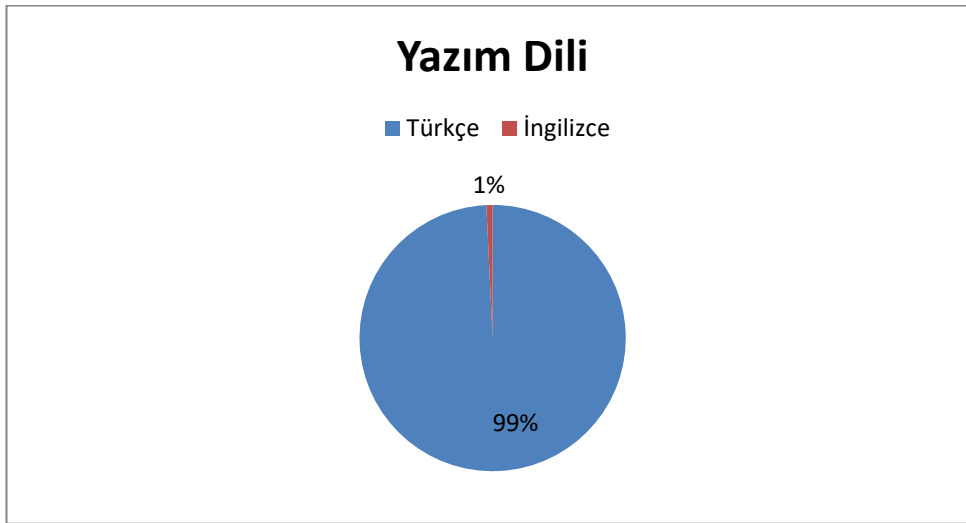

Grafik 2 incelendiğinde tarih eğitimi ve öğretimi alanındaki ilk tezlerinin 1991 yılında hazırlanmış olduğu görülmektedir (n=1). Grafikte yer almayan 1992, 1994 yıllarında ise tarih eğitimi alanında hiç tez yapılmadığı görülmektedir. Bu yılların haricinde 2018 yılına kadar her yıl en az bir tezi yapılmıştır. Yine grafikte görüldüğü gibi 1991 yılından 2001 yılına kadar 1,2 tez hazırlanmışken özellikle 2002 ve 2014 yılları arasında (n= 6-12 adet) tez yapıldığı görülmektedir. Bu durumda 2002 sonrasında hazırlanan tez adedinde önemli bir artış olmuştur. 2015 yılından itibaren ise tez hazırlanan adedinde bir azalma görülmektedir. Bu durum tarih eğitimi ile ilgili yapılan tezlerin ilk yıllardaki gibi azaldığını göstermektedir.

3.3. Tezlerinin Yazıldığı Dile Göre Dağılımı

Tarih eğitimi alanındaki tezlerinin yazıldığı dile göre dağılımları incelenmiştir. Tezlerin hazırlandığı dile göre dağılımlarına ilişkin bulgular, aşağıda yer alan Grafik 3’de gösterilmiştir.

Grafik 3. Tezlerinin Yazıldığı Dile Göre Dağılımı

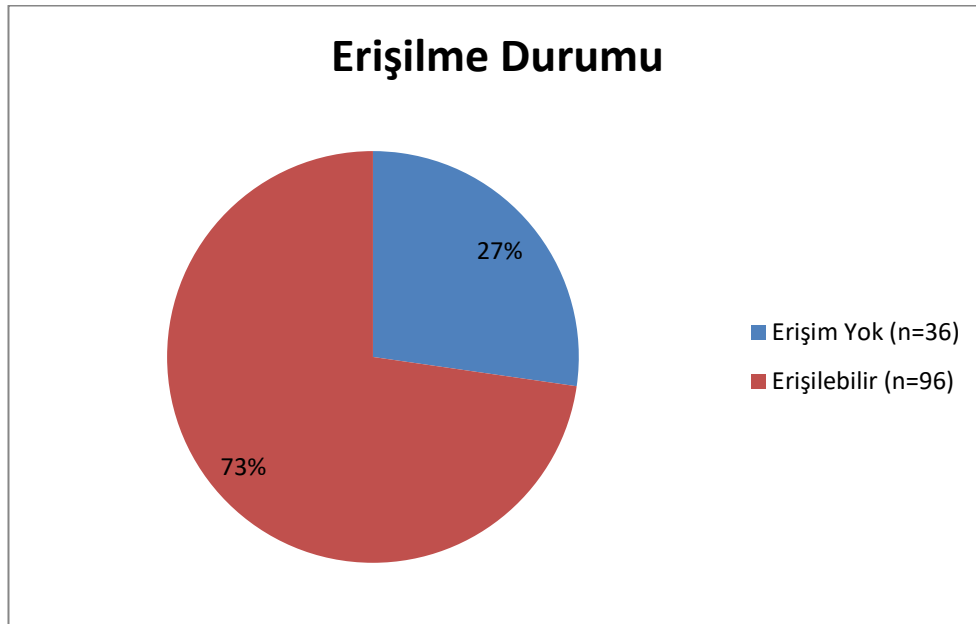

Grafik 3'te görüldüğü gibi tarih eğitimi alanında hazırlanmış tezlerin %99'u (n=131) Türkçe dilinde yazılmışken %1'i ise (n=1) ise İngilizce dilinde yazılmıştır. Tezlerin neredeyse tamamının Türkçe dilinde yazılması tarih eğitimi alanında çalışılan konuların çoğunlukla yerli kaynakları kullandığı ve hedef kitlesinin de çoğunlukla yerel halk olduğundan kaynaklanıyor olabilir. Tarih alanında İngilizce dilinde hazırlanmış tek tez ise 2013 yılında Orta Doğu Teknik Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü/Tarih Anabilim Dalı bünyesinde hazırlanmış "*History education in guiding subjects to loyalty: History education in the Ottoman primary and secondary schools in the Late Tanzimat era (1869-1876) / Tebaayı Sadakate Götüren Rehber: Geç Tanzimat Dönemi (1869-1876) Osmanlı İlköğretim ve Ortaöğretim Okullarında Tarih Eğitimi*" başlıklı tezdur. Bu tezin İngilizce olarak hazırlanması ilgili üniversitenin eğitim-öğretim dilinin İngilizce olmasından kaynaklandığı düşünülmekte ayrıca Türkiye'deki tarih eğitiminin Türkçe olması ve kaynaklarının çoğunluğunun dilinin Türkçe olmasından tezlerin de genelinen Türkçe dilinde yazıldığı düşünülmektedir.

3.4. Tezlerinin Erişim Durumuna Göre Dağılımı

Bu başlık altında tarih eğitim alanında hazırlanmış tezlerinin YÖK tez sisteminde erişilme durumları incelenmiştir. Tezlerin erişilme durumlarına göre dağılımlarına ilişkin bulgular, aşağıda yer alan Grafik 4'de gösterilmiştir.

Grafik 4. Tezlerinin Erişim Durumuna Göre Dağılımı

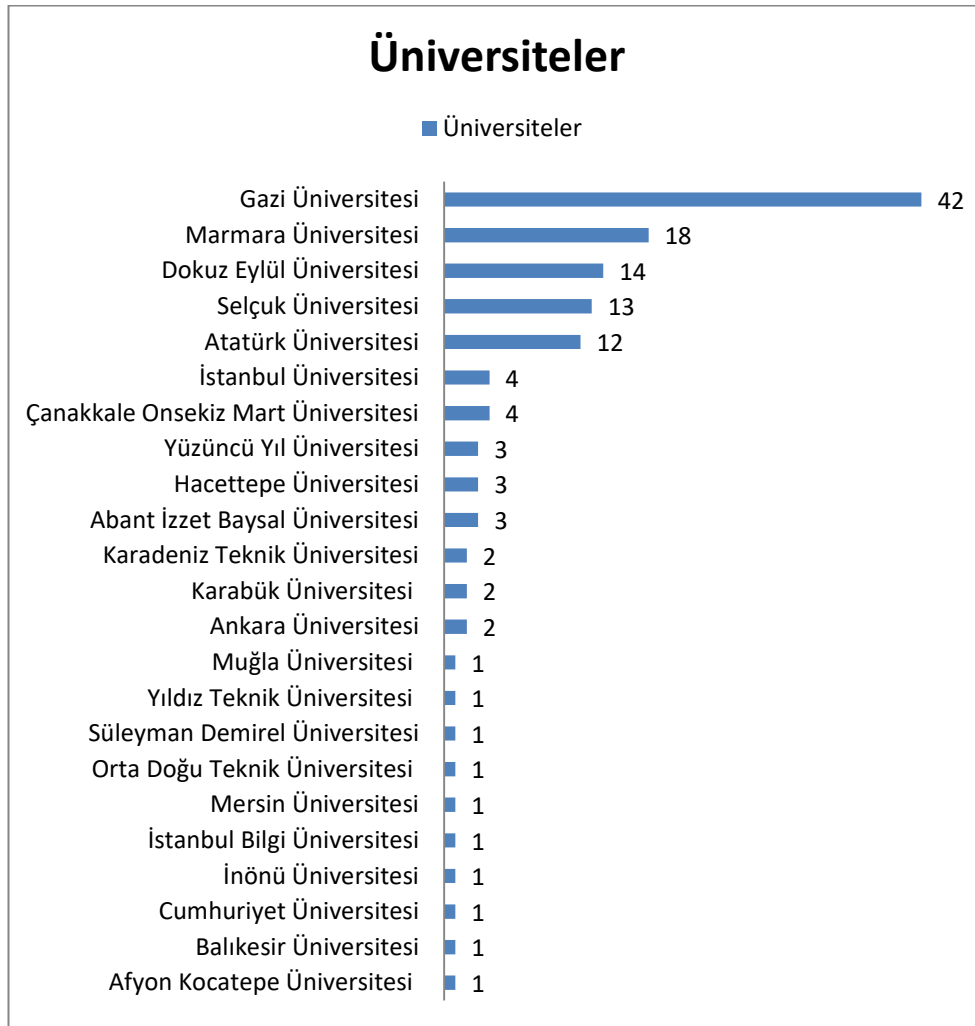

Grafik 4 incelendiğinde YÖK tez sisteminde kayıtlı ve tarih eğitimi konu edinen toplam 132 tezin %73'üne (n=96) erişim izni varken, %27'sine (n=36) ise erişim izni bulunmamaktadır. Erişim izni olmayan tezlerin çoğunlukla 2005 ve öncesinde hazırlanmış tezler olduğu görülmüştür. Yine 2016- 2017 yıllarında hazırlanmış bazı tezlere de erişim izni verilmemiştir. Hazırlanmış tezlerin ilgili alanda araştırma yapacak kişiler için önemli bir kaynak teşkil edeceği düşünüldüğünde sistemde kayıtlı tezlerin çoğunluğunun erişilebilir olması önemli bir gelişme olarak değerlendirilebilir. Nitekim tezlerin erişilebilirliği fazla olduğundan bu çalışmamızı da yapmış bulunmaktayız.

3.5. Tezlerinin Yapıldığı Üniversitelere Göre Dağılımı

Tarih eğitimi alanında hazırlanmış tezlerinin hangi üniversitelerde yapıldığı araştırılmıştır. Tezlerin yapılmış olduğu üniversiteye göre dağılımlarına ilişkin bulgular aşağıda yer alan Grafik 5'de gösterilmiştir.

Grafik 5. Tezlerinin Yapıldığı Üniversitelere Göre Dağılımı

Grafik 5 incelendiğinde eğitim tarihi alanında 1991-2018 yılları arasında tamamlanan 132 tezin, Türkiye'nin 23 farklı üniversitesinde yapılmış olduğu görülmektedir. Tarih eğitimi alanında yapılan tez sayısı bakımından Gazi Üniversitesi (n=42); Marmara Üniversitesi (n=18), Dokuz Eylül Üniversitesi (n=14), Selçuk Üniversitesi (n=13), Atatürk Üniversitesi (n=12), İstanbul Üniversitesi (n=4), Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi (n=4), Yüzüncü Yıl, Hacettepe ve Abant İzzet Baysal Üniversitelerinde (n=3), Karadeniz Teknik, Karabük ve Ankara Üniversitelerinde (n=2), diğer üniversitelerde ise birer tez hazırlanmıştır. Bunlar arasında Gazi Üniversitesi (n=42), tarih eğitim alanında hazırlanan tez sayısının fazlalığı açısından ilk sırada yer almaktadır. Tezlerin fazla yazıldığı üniversitelere baktığımızda buralarda tarih eğitimi ile ilgili anabilim dallarının olduğunu ve bu durumun tezlerin sayısında etkili olduğunu düşünülmemektedir.

3.6. Doktora Tezlerin Tematik İncelemesi

YÖK'ün tez sisteminde ulaşılan toplam 27 doktora tezinin bazı tanımlayıcı özellikleri ortaya konulmuş ve daha sonra ise bu tezler tematik inceleme yoluyla

incelenmiştir. Aşağıdaki Tablo 1’de tarih eğitimi ve öğretimi konusunda hazırlanmış doktora tezlerinin bazı tanımlayıcı özellikleri verilmiştir.

Tablo 1. Doktora Tezlerinin Bazı Tanımlayıcı Özellikleri

No	Tez Başlığı	Yıl	Dil	Erişim	Yazar	Üniversite
D1	Osmanlı'dan Cumhuriyet'e İlköğretimde Tarih Öğretiminin Dönüşümü (1869-1950)	2016	Türkçe	Yok	Hasan Gürkan	Mersin Üniversitesi
D2	Rusya Federasyonu Tarih Öğretiminde Ulusal Kimlik Arayışları: Tataristan Cumhuriyeti Örneği	2014	Türkçe	Var	Liaisan Şahin	Marmara Üniversitesi
D3	Tarih Öğretiminde Analoji Yönteminin Kullanılmasının Orta Öğretim Öğrencilerinin Tutumlarına, Başarılarına ve Tarihsel Düşünme Becerilerine Etkisi	2014	Türkçe	Var	Ayşegül Nihan Erol Şahin	Gazi Üniversitesi
D4	Tarih Öğretiminde Merkeze Bağımlılığın Azaltılması Yolunda Bir Çözüm Önerisi: Yerel Tarih	2013	Türkçe	Var	Aslı Avcı Akçalı	Dokuz Eylül Üniv.
D5	Animasyon Destekli Haritalarla Tarih Öğretiminin Öğrencilerin Akademik Başarılarına ve Mekân Algılarına Etkisi	2013	Türkçe	Var	Tuba Şengül Bircan	Gazi Üniversitesi
D6	Tarih Öğretmenlerinin Tarih Eğitimindeki Yeni Yaklaşımlara İlişkin Görüşlerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi: Ankara Örneği	2013	Türkçe	Var	Servet Hali	Gazi Üniversitesi
D7	Tarih Öğretiminde Toplumsal Cinsiyet: 6. Sınıf Öğrencilerinin Perspektifinden Tarihsel Süreçte Kadın Hakları ve	2012	Türkçe	Var	Gülçin Dilek	Marmara Üniversitesi

Kadın İmgesi							
D8	Amerika Devletleri'nde Eğitimi ve Ulusal Standartlarının Oluşturulması	Birleşik Tarih	201 2	Türk çe	Var	Hasan Sungur	Gazi Üniversite si
D9	Moğolistan'da ve Liselerde Eğitiminin Gelişimi	Ortaokul Tarih	201 2	Türk çe	Var	BatAmgal an Orosoo	Gazi Üniversite si
D1 0	Tarih Eğitiminde Savaş ve Barış; Öğrencilerinin Savaş ve Barış Konularıyla İlgili Bilgilerinin ve Tutumlarının Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi	Savaş ve Barış; Ortaöğretim Öğrencilerinin Savaş ve Barış Konularıyla İlgili Bilgilerinin ve Tutumlarının Çeşitli	201 2	Türk çe	Var	Özgür Aktaş	Gazi Üniversite si
D1 1	Tarih Öğretiminde Kadın İmajının Yeniden İnşası	Kadın	201 1	Türk çe	Var	Meliha Köse	Gazi Üniversite si
D1 2	12 Eylül 1980 Askeri Darbesi ve Öğretimine Etkileri	Tarih	201 1	Türk çe	Var	Elif Aktaş	Atatürk Üniversite si
D1 3	Tarih Eğitimi ve Tarihçilerin, Tarih Ders Kitapları Yazarlarının, Tarih Öğretmenlerinin ve Öğrencilerin Tarihsel Dil Kullanımı	Dil: Tarih Ders Kitapları ve Öğretmenlerinin ve Öğrencilerin Tarihsel Dil	201 1	Türk çe	Var	Erhan Metin	Atatürk Üniversite si
D1 4	Azerbaycan'da İlk ve Ortaöğretimde Öğretimi ve Ders Kitapları (Sovyet Döneminden Bağımsız Azerbaycan Cumhuriyetine)	İlk ve Ortaöğretimde Öğretimi ve Ders Kitapları (Sovyet Döneminden Bağımsız Azerbaycan Cumhuriyetine)	200 9	Türk çe	Var	Refik Turan	Atatürk Üniversite si
D1 5	Tarih Eğitimi ve Tarihçilik Mesleği: Tarih Derslerinde Yazma Becerilerinin Kullanılması ve Geliştirilmesi	Tarih Eğitimi ve Tarihçilik Mesleği: Tarih Derslerinde Yazma Becerilerinin Kullanılması ve Geliştirilmesi	200 9	Türk çe	Var	Ayten Kiriş	Gazi Üniversite si
D1	Tarih Öğretiminde		200	Türk	Var	Hasan	Gazi

6	Doküman Kullanımının Öğrencilerin Tarihsel Düşünme Becerilerine ve Başarılarına Etkisi	8	çe			Işık	Üniversite si
D1	Tarih Öğretimi ve Filmler: "Tarih Öğretiminde Film Kullanılmasının Öğrenci Başarısı Üzerine Etkisi	200 7	Türk çe	Var	Sezai Öztaş	Gazi Üniversite si	
D1	Tarih Öğretiminde Edebî Ürünlerin Kullanımının Öğrenci Başarısına Etkisi	200 7	Türk çe	Var	Zekerya Akkuş	Atatürk Üniversite si	
D1	Osmanlı Devleti'nde Tarih Eğitimi (1839-1922)	200 6	Türk çe	Var	İbrahim Caner Türk	Atatürk Üniversite si	
D2	Sovyet İdeolojisi Çerçevesinde Türk Cumhuriyetlerinin Tarih Yazımı ve Tarih Eğitimi: Azerbaycan Örneği	200 6	Türk çe	Var	Elnur Agayev	Hacettepe Üniversite si	
D2	Tarih Öğretiminde Öğrencilerin Demokratik Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi (Erzurum Örneği)	200 5	Türk çe	Var	Aydın Güven	Atatürk Üniversite si	
D2	Tarih Öğretiminde Ayrıntılı Okuma Becerilerinin Geliştirilmesi	200 3	Türk çe	Yok	Ahmet Sait Candan	Gazi Üniversite si	
D2	Müzelerle ve Mekanlarla Öğretimi: Öğretmenlerinin Eğitimine" Görüşleri	200 2	Türk çe	Yok	Bahri Ata	Gazi Üniversite si	
D2	Cumhuriyet Dönemi Tarih Anlayışları ve Tarih Eğitimi (1923-1960)	200 2	Türk çe	Yok	Nevzat Köken	Süleyman Demirel Ün.	
D2	Sovyet Cumhuriyetler Orta Kurumlarında Sosyalist Birliği Öğretim Tarihi	200 0	Türk çe	Yok	Hüseyin Arık	İnönü Üniversite si	

Öğretimi ve Programları "Türkmenistan Örneği" (1917-1990)							
	Cumhuriyetten Günümüze Tarih Anlayışı ve Ortaöğretim	199 8	Türk çe	Var	Kemal Koçak	Gazi Üniversite si	
D2 6	Kurumlarında Tarih Öğretimi (1923-1992)						
D2 7	Çağdaş Öğretiminin Sorunları	Tarih Yeri ve 199 8	Türk çe	Yok	Erdal Aslan	Dokuz Eylül Ünv.	

Tablo 1’de görüldüğü gibi tarih eğitimi ve öğretimi konusunda 1998- 2018 yılları arasında hazırlanmış ve YÖK’ün tez sistemine kayıtlı toplam 27 adet teze ulaşılmaktadır. Tabloda görüldüğü gibi bazı yıllarda birden çok tez hazırlanmış olmakla birlikte bazı yıllarda ise hiç tez hazırlanmamıştır. En fazla tezin özellikle 2011-2014 yılları arasında hazırlandığı görülmektedir. Hazırlanmış tezlerin tamamı Türkçe dilinde yazılmıştır. Bu tezlerden 6 adedine erişim izni verilmemişken 21 adedinin ise erişim izni bulunmaktadır. En fazla tez Gazi Üniversitesi ve Atatürk Üniversitesinde hazırlanmıştır.

3.7. Doktora Tezlerinin Tematik Özellikleri

Tarih eğitimi ve öğretimi kapsamında hazırlanmış tezlerin hangi konuları ele aldıklarına yönelik içerik analizi yapılmıştır. Yapılan inceleme sonucunda tezlerin “Yöntem-bilimsel çalışmalar”, “Konu incelemesi”, “Yabancı ülkelerde tarih öğretimi” ve “Tarih öğretimi tarihçesi” başlıkları altında 4 temada incelenmesine karar verilmiştir.

341

Tablo 2. Doktora Tezlerinin Tematik Özellikleri

Temalar	Kodlar	Tezler	Frekans
1. Yöntem-bilimsel çalışmalar	Analoji, animasyon destekli haritalar, doküman, film, edebî ürünler, müze ve tarihi mekanların kullanımı Yeni yaklaşımlar, yazma ve okuma becerilerinin geliştirilmesi,	D3, D5, D6, D15, D16, D17, D18, D22, D23	9
2. Konu incelemesi	Yerel tarih, toplumsal cinsiyet, kadın imajı, savaş ve barış, tarihsel dil, demokratik tutum, tarih öğretiminin sorunları	D4, D7, D10, D11, D13, D21, D27	7
3. Yabancı ülkelerde tarih	Amerika Birleşik Devletleri, Tataristan, Moğolistan,	D2, D8, D9,	6

öğretimi	Azerbaycan, Türkmenistan	D14, D20, D25
4. Tarih öğretimi tarihçesi	Osmanlı'dan Cumhuriyet'e, 12 Eylül 1980 Askeri Darbesi sonrası, Osmanlı Devletinde, Cumhuriyet Döneminde, Cumhuriyetten günümüze tarih öğretimi	D1, D12, D19, 5 D24 D26

Tablo 1’de görüldüğü gibi tarih eğitimi ve öğretimi konusunda hazırlanmış tezler; “Yöntem-bilimsel çalışmalar” (n=9), “Konu incelemesi” (n=7), “Yabancı ülkelerde tarih öğretimi” (n=6) ve “Tarih öğretimi tarihçesi” (n=5) başlıkları altında 4 temada incelenmiştir.

3.7.1. Yöntem-Bilimsel Çalışmalar

Tarih eğitimi ve öğretimi alanında yapılmış doktora tezlerinden 9 adedi yöntem-bilimsel çalışmaları konu edinmektedir. Bu tema altında hazırlanmış tezler aşağıda verilmiştir:

1. *Tarih Öğretiminde Analoji Yönteminin Kullanılmasının Orta Öğretim Öğrencilerinin Tutumlarına, Başarılarına ve Tarihsel Düşünme Becerilerine Etkisi (D3),*
2. *Animasyon Destekli Haritalarla Tarih Öğretiminin Öğrencilerin Akademik Başarılarına ve Mekân Algularına Etkisi (D5),*
3. *Tarih Öğretmenlerinin Tarih Eğitimindeki Yeni Yaklaşımlara İlişkin Görüşlerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi (D6),*
4. *Tarih Eğitimi ve Tarihçilik Mesleği: Lise Tarih Derslerinde Yazma Becerilerinin Kullanılması ve Geliştirilmesi (D15),*
5. *Tarih Öğretiminde Doküman Kullanımının Öğrencilerin Tarihsel Düşünme Becerilerine ve Başarılarına Etkisi (D16),*
6. *Tarih Öğretimi ve Filmler: "Tarih Öğretiminde Film Kullanılmasının Öğrenci Başarısı Üzerine Etkisi (D17),*
7. *Tarih Öğretiminde Edebî Ürünlerin Kullanımının Öğrenci Başarısına Etkisi (D18),*
8. *Tarih Öğretiminde Ayrıntılı Okuma Becerilerinin Geliştirilmesi (D22),*
9. *Müzelerle ve Tarihi Mekanlarla Tarih Öğretimi: Tarih Öğretmenlerinin "Müze Eğitimine" İlişkin Görüşleri (D23)*

Tarih öğretiminin yöntem çalışmalarını ele alan tezlerin; tarih öğretiminde analoji yönteminin kullanılması, animasyon destekli haritaların kullanılması, tarih eğitimindeki yeni yaklaşımlar, tarih derslerinde yazma becerilerinin geliştirilmesi, tarih öğretiminde doküman kullanımı, tarih öğretiminde film kullanılması, edebî ürünlerin kullanımı, ayrıntılı okuma becerilerinin geliştirilmesi, tarih öğretiminde müze ve tarihi mekanların kullanımı gibi yöntem ve tekniklerle daha etkili bir tarih öğretimi gerçekleştirilmeye yönelik hazırlandığı söylenebilir.

3.7.2. Konu İncelemesi

Tarih eğitimi ve öğretimi alanında yapılmış doktora tezlerinden 7 adedi spesifik bir konu incelemeye yönelik hazırlanmıştır. Bu tema altında hazırlanmış tezler aşağıda verilmiştir:

1. *Tarih Öğretiminde Merkeze Bağımlılığın Azaltılması Yolunda Bir Çözüm Önerisi: Yerel Tarih (D4),*
2. *Tarih Öğretiminde Toplumsal Cinsiyet: 6. Sınıf Öğrencilerinin Perspektifinden Tarihsel Süreçte Kadın Hakları ve Kadın İmgesi (D7),*
3. *Tarih Eğitiminde Savaş ve Barış: Ortaöğretim Öğrencilerinin Savaş ve Barış Konularıyla İlgili Bilgilerinin ve Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi (D10),*
4. *Tarih Öğretiminde Kadın İmajının Yeniden İnşası (D11),*
5. *Tarih Eğitimi ve Dil: Tarihcilerin, Tarih Ders Kitabı Yazarlarının, Tarih Öğretmenlerinin ve Öğrencilerin Tarihsel Dil Kullanımı (D13),*
6. *Tarih Öğretiminde Öğrencilerin Demokratik Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi (Erzurum Örneği) (D21),*
7. *Çağdaş Tarih Öğretiminin Yeri ve Sorunları (D27),*

Tarih öğretiminde belirli bir konuyu incelemeyi amaçlayan tezlerin; yerel tarih, toplumsal cinsiyet, kadın imajı, savaş ve barış, tarihsel dil, demokratik tutum, tarih öğretiminin sorunları gibi konuları içerdikleri görülmektedir.

3.7.3. Yabancı Ülkelerde Tarih Öğretimi

Tarih eğitimi ve öğretimi alanında yapılmış doktora tezlerinden 6 adedi yabancı ülkelerde tarih öğretimi konu edinmektedir. Bu tema altında hazırlanmış tezler aşağıda verilmiştir:

1. *Rusya Federasyonu Tarih Öğretiminde Ulusal Kimlik Arayışları: Tataristan Cumhuriyeti Örneği (D2),*
2. *Amerika Birleşik Devletleri'nde Tarih Eğitimi ve Ulusal Tarih Standartlarının Oluşturulması (D8),*
3. *Moğolistan'da Ortaokul ve Liselerde Tarih Eğitiminin Gelişimi (D9),*
4. *Azerbaycan'da İlk ve Ortaöğretimde Tarih Öğretimi ve Ders Kitapları (Sovyet Döneminden Bağımsız Azerbaycan Cumhuriyetine) (D14),*
5. *Sovyet İdeolojisi Çerçevesinde Türk Cumhuriyetlerinin Tarih Yazımı ve Tarih Eğitimi: Azerbaycan Örneği (D20),*
6. *Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği Orta Öğretim Kurumlarında Tarih Öğretimi ve Programları "Türkmenistan Örneği" (1917-1990) (D25).*

Tarih öğretiminde yabancı ülkelerde tarih eğitimi ve öğretimi konu edinen doktora tezleri; Amerika Birleşik Devletleri, Tataristan, Moğolistan, Azerbaycan ve Türkmenistan gibi ülkelerin tarih eğitimi ve öğretimi konu edindikleri görülmektedir.

3.7.4. Tarih Öğretimi Tarihçesi

Tarih eğitimi ve öğretimi alanında yapılmış doktora tezlerinden 5 adedi tarih öğretiminin tarihçesini konu edinmektedir. Bu tema altında hazırlanmış tezler aşağıda verilmiştir:

1. *Osmanlı'dan Cumhuriyet'e İlköğretimde Tarih Öğretiminin Dönüşümü (D1)*,
2. *12 Eylül 1980 Askeri Darbesi ve Tarih Öğretimine Etkileri (D12)*,
3. *Osmanlı Devleti'nde Tarih Eğitimi (1839-1922) (D19)*,
4. *Cumhuriyet Dönemi Tarih Anlayışları ve Tarih Eğitimi (1923-1960) (D24)*,
5. *Cumhuriyetten Günümüze Tarih Anlayışı ve Ortaöğretim Kurumlarında Tarih Öğretimi (1923-1992) (D26)*.

Tarih öğretiminde tarih eğitimi ve öğretiminin tarihçesini konu edinen doktora tezleri; Osmanlı'dan Cumhuriyet'e, 12 Eylül 1980 Askeri Darbesi sonrası, Osmanlı Devletinde, Cumhuriyet Döneminde, Cumhuriyetten günümüze gibi süreçlerdeki tarih eğitimini konu edinmektedirler.

4. Sonuçlar

Tarih eğitimi ve öğretimi konu edinen tezlerin incelenmesini amaçlayan bu araştırmada elde bazı önemli sonuçlar aşağıda sunulmuştur:

1. YÖK tez sisteminde kayıtlı ve tarih eğitimi ve öğretimi konu edinen toplam 132 tezin 105 adedi yüksek lisans, 27 adedi ise doktora düzeyinde hazırlanmıştır.

2. Tarih eğitimi ve öğretimi alanında sisteme kayıtlı ilk tez 1991 yılında hazırlanmıştır. 1992, 1994 yıllarında tarih eğitimi alanında hiç tez yapılmamışken, bu yılların haricinde 2018 yılına kadar her yıl en az bir tez yapılmıştır. Yine 1991 yılından 2001 yılına kadar 1'er, 2'ser tez hazırlanmışken özellikle 2002 ve 2014 yılları arasında 6-12 arası tez yapılmıştır. Bu durumda 2002 sonrasında hazırlanan tez adedinde önemli bir artış olmuştur. 2015 yılından itibaren ise hazırlanan tez adedinde bir azalma görülmektedir.

3. Tarih eğitimi alanında hazırlanmış tezlerin %99'u (n=131) Türkçe dilinde yazılmışken, %1'i ise (n=1) ise İngilizce dilinde yazılmıştır. Tezlerin neredeyse tamamı Türkçe dilinde yazılmıştır. Tarih alanında İngilizce dilinde hazırlanmış tek tez ise 2013 yılında Orta Doğu Teknik Üniversitesinde hazırlanmıştır.

4. YÖK tez sisteminde kayıtlı ve tarih eğitimini konu edinen toplam 132 tezin %73'üne (n=96) erişim izni varken, %27'sine (n=36) ise erişim izni bulunmamaktadır. Erişim izni olmayan tezlerin çoğunlukla 2005 ve öncesinde hazırlanmış tezler olduğu görülmüştür. Yine 2016- 2017 yıllarında hazırlanmış bazı tezlere de erişim izni verilmemiştir. Hazırlanmış tezlerin ilgili alanda araştırma yapacak kişiler için önemli bir kaynak teşkil edeceği düşünüldüğünde sistemde kayıtlı tezlerin çoğunluğunun erişilebilir olması önemli bir gelişme olarak değerlendirilebilir.

5. Tarih eğitimi alanında 1991-2018 yılları arasında tamamlanan 132 tez, Türkiye'nin 23 farklı üniversitesinde yapılmıştır. Tarih eğitimi alanında yapılan tez sayısı bakımından Gazi Üniversitesi (n=42); Marmara Üniversitesi (n=18), Dokuz Eylül Üniversitesi (n=14), Selçuk Üniversitesi (n=13), Atatürk Üniversitesi (n=12), İstanbul Üniversitesi (n=4), Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi (n=4), Yüzüncü Yıl, Hacettepe ve Abant İzzet Baysal Üniversitelerinde (n=3), Karadeniz Teknik, Karabük ve Ankara Üniversitelerinde (n=2), diğer üniversitelerde ise birer

tez hazırlanmıştır. Bunlar arasında Gazi Üniversitesi (n=42), tarih eğitim alanında hazırlanan tez sayısının fazlalığı açısından ilk sırada yer almaktadır.

6. Tarih eğitimi ve öğretimi kapsamında hazırlanmış tezlerin hangi konuları ele aldıklarına yönelik içerik analizi sonucunda tezlerin “Yöntem-bilimsel çalışmalar”, “Konu incelemesi”, “Yabancı ülkelerde tarih öğretimi” ve “Tarih öğretimi tarihçesi” başlıkları altında 4 temada toplandığı saptanmıştır.

7. Tarih öğretiminin yöntem çalışmalarını ele alan tezlerin; tarih öğretiminde analogi yönteminin kullanılması, animasyon destekli haritaların kullanılması, tarih eğitimindeki yeni yaklaşımlar, tarih derslerinde yazma becerilerinin geliştirilmesi, tarih öğretiminde doküman kullanımı, tarih öğretiminde film kullanılması, edebî ürünlerin kullanımı, ayrıntılı okuma becerilerinin geliştirilmesi, tarih öğretiminde müze ve tarihi mekanların kullanımı gibi yöntem ve tekniklerle daha etkili bir tarih öğretimi gerçekleştirmeye yönelik hazırlanmıştır.

8. Tarih öğretiminde belirli bir konuyu incelemeyi amaçlayan tezler; yerel tarih, toplumsal cinsiyet, kadın imajı, savaş ve barış, tarihsel dil, demokratik tutum, tarih öğretiminin sorunları gibi konuları içermektedirler.

9. Tarih öğretiminde yabancı ülkelerde tarih eğitimi ve öğretimi konu edinen doktora tezleri; Amerika Birleşik Devletleri, Tataristan, Moğolistan, Azerbaycan ve Türkmenistan gibi ülkelerin tarih eğitimi ve öğretimi konu edilmektedirler.

10. Tarih öğretiminde tarih eğitimi ve öğretiminin tarihçesini konu edinen doktora tezleri; Osmanlı'dan Cumhuriyet'e, 12 Eylül 1980 Askeri Darbesi sonrası, Osmanlı Devletinde, Cumhuriyet Döneminde, Cumhuriyetten günümüze gibi süreçlerdeki tarih eğitimi konu edilmektedirler.

Genel olarak tarih eğitimi ve öğretimi kapsamında hazırlanmış tezlerin “Yöntem-bilimsel çalışmalar”, “Konu incelemesi”, “Yabancı ülkelerde tarih öğretimi” ve “Tarih öğretimi tarihçesi” gibi konuları içerdiği görülmektedir. Tarih eğitimi ve öğretiminin geliştirilmesi açısından farklı konularda da çalışmalar yapılabilir. Özellikle tarih öğretiminde yeni teknik ve yaklaşımları konu edinen araştırmalar yapılabilir. Tarih eğitimi ile ilgili yapılan çalışmalar detaylı bir şekilde incelenerek etkili olan yöntemler daha da geliştirilerek kullanılabilir ve eksiklikler tespit edilerek bunların giderilmesi için çalışmalar yapılabilir.

Kaynakça

- Agayev, E. (2006). Sovyet İdeolojisi Çerçevesinde Türk Cumhuriyetlerinin Tarih Yazımı ve Tarih Eğitimi: Azerbaycan Örneği. Doktora Tezi. Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Akçalı, A. A. (2013). Tarih Öğretiminde Merkeze Bağımlılığın Azaltılması Yolunda Bir Çözüm Önerisi: Yerel Tarih. Doktora Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Akkuş, Z. (2007). Tarih Öğretiminde Edebî Ürünlerin Kullanımının Öğrenci Başarısına Etkisi. Doktora Tezi. Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.

- Aktaş, E. (2011). 12 Eylül 1980 Askeri Darbesi ve Tarih Öğretimine Etkileri. Doktora Tezi. Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Aktaş, Ö. (2012). Tarih Eğitiminde Savaş ve Barış: Ortaöğretim Öğrencilerinin Savaş ve Barış Konularıyla İlgili Bilgilerinin ve Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi. Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Aktekin, S. (2009). "Türkiye'de Tarih Eğitimi". *Çok Kültürlü Bir Avrupa İçin Tarih ve Sosyal Bilimler Eğitimi*. (Editörler: Aktekin, S., Harnett, P., Ozturk, M., & Smart, D. Ankara: Harf Eğitim Ve Yayıncılık.
- Arık, H. (2000). Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği Orta Öğretim Kurumlarında Tarih Öğretimi ve Programları "Türkmenistan Örneği" (1917-1990). Doktora Tezi. İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.
- Aslan, E. (1998). Çağdaş Tarih Öğretiminin Yeri ve Sorunları. Doktora Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Aslan, E. (2005). Türkiye'de Tarih Eğitiminin Sorunları. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (18). 106-114.
- Ata, B. (2002). Müzelerle ve Tarihi Mekanlarla Tarih Öğretimi: Tarih Öğretmenlerinin "Müze Eğitime" İlişkin Görüşleri. Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Bal, M. Türkiye'de Tarih Öğretiminin Sorunları ve Çözüm Yolları Konusunda Öğretmen Adayı ve Öğretmen Görüşlerinin Karşılaştırılması. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(15), 371-387.
- Bircan, T. Ş. (2013). Animasyon Destekli Haritalarla Tarih Öğretiminin Öğrencilerin Akademik Başarılarına ve Mekân Algılarına Etkisi. Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Candan, A. S. (2003). Tarih Öğretiminde Ayrıntılı Okuma Becerilerinin Geliştirilmesi. Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Cüçük, E. (2017). Türkiye'de "Eğitim Tarihi" Alanında Yapılmış Doktora Tezlerinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Dilek, G. (2012). Tarih Öğretiminde Toplumsal Cinsiyet: 6. Sınıf Öğrencilerinin Perspektifinden Tarihsel Süreçte Kadın Hakları ve Kadın İmgesi. Doktora Tezi. Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Erol-Şahin, A. N. (2014). Tarih Öğretiminde Analoji Yönteminin Kullanılmasının Orta Öğretim Öğrencilerinin Tutumlarına, Başarılarına ve Tarihsel Düşünme Becerilerine Etkisi. Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Gürkan, H. (2016). Osmanlı'dan Cumhuriyet'e İlköğretimde Tarih Öğretiminin Dönüşümü (1869-1950). Doktora Tezi. Mersin Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.

- Güven, A. (2005). Tarih Öğretiminde Öğrencilerin Demokratik Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi (Erzurum Örneği). Doktora Tezi. Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Hali, S. (2013). Tarih Öğretmenlerinin Tarih Eğitimindeki Yeni Yaklaşımlara İlişkin Görüşlerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi Ankara Örneği. Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Işık, H. (2008). Tarih Öğretiminde Doküman Kullanımının Öğrencilerin Tarihsel Düşünme Becerilerine ve Başarılarına Etkisi. Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Kiriş, A. (2009). Tarih Eğitimi Ve Tarihçilik Mesleği: Lise Tarih Derslerinde Yazma Becerilerinin Kullanılması ve Geliştirilmesi. Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Koçak, K. (1998). Cumhuriyetten Günümüze Tarih Anlayışı Ve Ortaöğretim Kurumlarında Tarih Öğretimi (1923-1992). Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Köken, N. (2002). Cumhuriyet Dönemi Tarih Anlayışları ve Tarih Eğitimi (1923-1960). Doktora Tezi. Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta.
- Köse, M. (2011). Tarih Öğretiminde Kadın İmajının Yeniden İnşası. Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Metin, E. (2011). Tarih Eğitimi Ve Dil: Tarihçilerin, Tarih Ders Kitabı Yazarlarının, Tarih Öğretmenlerinin ve Öğrencilerin Tarihsel Dil Kullanımı. Doktora Tezi. Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Miles, M. B. & Huberman, A. M. (2016). *Nitel Veri Analizi*. (Çev. Ed: Sadegül Akbaba Altun Ve Ali Ersoy). Ankara: Pegem Akademi.
- Orosoo, B. A. (2012). Moğolistan'da Ortaokul ve Liselerde Tarih Eğitiminin Gelişimi. Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Öztaş, S. (2007). Tarih Öğretimi ve Filmler: "Tarih Öğretiminde Film Kullanılmasının Öğrenci Başarısı Üzerine Etkisi. Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Sungur, H. (2012). Amerika Birleşik Devletleri'nde Tarih Eğitimi ve Ulusal Tarih Standartlarının Oluşturulması. Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Şahin, L. (2014). Rusya Federasyonu Tarih Öğretiminde Ulusal Kimlik Arayışları: Tataristan Cumhuriyeti Örneği. Doktora Tezi. Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Turan, R. (2011). Azerbaycan'da İlk ve Ortaöğretimde Tarih Öğretimi ve Ders Kitapları (Sovyet Döneminden Bağımsız Azerbaycan Cumhuriyetine). Doktora Tezi. Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.

- Türk, İ. C. (2006). Osmanlı Devleti`nde Tarih Eğitimi (1839-1922). Doktora Tezi. Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, Ö. (2003). Türkiye’de Tarih Öğretiminin Sorunları ve Çağdaş Çözüm Önerileri. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(15), 181-190.